

PEST VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

KÖZLEMÉNY

környezetvédelmi hatósági eljárás megindításáról

Az ügy tárgya: Ráckevei (Soroksári) - Duna revitalizációjára vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet] alapján. (KEO-47521-1-2023)

Az ügy iktató száma: PE-06/KTF/47521/2023.

Az eljárás megindításának napja: 2023. augusztus 21.

Az ügyintézési határidő: 60 nap

A Ráckevei-Soroksári Duna-ág revitalizációja projekt megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 201/2022. (VI. 7.) Korm. rendelet **nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé** nyilvánította tárgyi környezetvédelmi hatósági engedélyezési eljárást.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 50. § (5) bekezdésében foglaltak az ügyintézési határidőbe nem számítanak be.

Az ügyintéző neve és elérhetősége: Petruska Fanni; Tel.: (06-1) 478-4400

Az ügy tárgyának rövid ismertetése:

Az Építési és Közlekedési Minisztérium (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.) meghatalmazása alapján a NATURAQUA Zrt. (1118 Budapest, Dayka Gábor u. 5.) benyújtotta a Ráckevei (Soroksári) - Duna (a továbbiakban: RSD) revitalizációjára vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatására irányuló kérelmet és környezeti hatásvizsgálati dokumentációt (a továbbiakban: Dokumentáció) a Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (a továbbiakban: Környezetvédelmi Hatóság) részére.

A tervezett tevékenység a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. számú mellékletének 127. a) pontja – „Vízfolyásrendezés (kivéve az eredeti vízvezető- képesség helyreállítására irányuló, fenntartási célú iszapeltávolítást és rézsürendezést, amennyiben az a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendeletben előírtak szerint a vizek állapota romlásának megelőzését, megakadályozását szolgálja) 1 km vízfolyáshossztól” - alapján a környezetvédelmi hatóság előzetes vizsgálatban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenység.

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. § (5) bekezdésében foglaltak alapján a környezethasználó kérelmére a környezetvédelmi hatóság - előzetes vizsgálati eljárás nélkül - környezeti hatásvizsgálati

eljárást folytat le, ha a környezethasználó olyan tevékenység megvalósítását tervezi, amely a 3. számú mellékletben szerepel.

Fentiek alapján a Környezetvédelmi Hatóságnál 2023. augusztus 21. napján környezeti hatásvizsgálati eljárás indult.

A tervezett műszaki beavatkozások alátámasztása

A projekt, a tervezett beavatkozások alapvető célja az RSD vízminőségének és ökológiai állapotának javítása.

A tervezett beavatkozások az összegezve az alábbi beazonosított problémák megoldása érdekében kerültek meghatározásra:

- A nagy Duna hatása, az érkező tápvízzel együtt érkező nagy mennyiségű lebegőanyag terhelés érkezik, ami káros iszaplerakódást eredményez az RSD-ben. Ezen túlmenően az eddig az RSD-be lerakódott nagy mennyiségű szervesanyaggal terhelt mederiszap is kedvezőtlen hatással van az RSD vízminőségére, a víz oxigén háztartásra, kiemelten a nyári felmelegedések alkalmával.
- Mellékágak degradált ökológiai állapota, túlzott szukcesszió jeleit mutató feliszapolódása és ezáltal kedvezőtlen vízminőségi állapota.
- Népjóléti árok vízgyűjtőjéről érkező időszakos csapadékkal hígított szennyvízterhelések, valamint a tisztított szennyvíz alacsony, de folyamatos tápanyag terhelése, ami többlet eutrofizációhoz vezet kiemelten a nyári időszakban.
- Dél-pesti szennyvíztisztító telep üzembiztonsági kockázata tekintettel az érkező szennyvízterhelés koncentráció-változásokra és havária jellegű terhelésekre.
- A Népjóléti árok vízgyűjtőről érkező csapadékterhelés extrém árhullám kezelése, illetve a vízgyűjtőn való vízvisszatartás lehetőségének a hiánya.
- A Gyáli-patakon érkező lebegőanyag és ehhez kapcsolódó szennyezőanyag terhelés.
- Az RSD-t és az RSD-re közvetlen hatással bíró élőhelyeken történő invazív fajok (állat- és növényfajok) káros elterjedése, túlszaporodása.

Megvalósítandó beavatkozások

A fentiekben beazonosított problémák kezelésére a projekt során az alábbi beavatkozások kerültek meghatározásra:

- Iszapcsapda kialakítása az RSD Kvassay-híd utáni felső szakaszán.
- A mederben található szennyezett és magas szervesanyag-tartalmú iszap eltávolítása.
- 11 ökológiailag degradált állapotban lévő RSD mellékág rehabilitációja.
- Két területen minta projekt jelleggel úszóláp rehabilitáció.
- Népjóléti árkon keresztül érkező kevert csapadékvíz terhelés kezelése.
- Dél-pesti Szennyvíztisztító Telep üzembiztonságának növelése, fejlesztése.
- A Dél-pesti vízgyűjtő területen zöld-kék infrastruktúra elemek használatával árhullám csökkentő hatás elérése.
- A Gyáli-patak torkolatánál ülepítő-tó, nádas szűrőmező kialakítása.
- Az RSD ökológiai állapotát javító élőhely revitalizációs célú beavatkozások, fejlesztések megvalósítása.
- Monitoring mérő és jelző rendszer kiépítése az RSD vízminőségének folyamatos ellenőrzése és megelőző üzemirányítási beavatkozások elrendelhetősége érdekében.

A tervezett műszaki beavatkozások rövid ismertetése

1. Iszapcsapda

Annak érdekében, hogy nagy Duna felől érkező lebegőanyag terhelés ne terhelje a teljes RSD szakaszát a Kavassay betáplálást követően olyan meder kialakítás, mélyítés került megtervezésre, ahol az áramlási sebességek csökkentésével a kiülepedés koncentráltabban történik meg. Az iszapcsapda kialakítása a legkedvezőbb hidraulikai 3D modellező szoftver alkalmazásával történt.

Ennek eredménye a tervezett meder beavatkozás 57+700 - 55+650 fkm szelvények között, mintegy 2 050 m hosszban valósul meg. A modellezés eredményei alapján az érkező iszap 38 %-a ezen a szakaszon rakódik le ezzel is csökkentve a további szakaszok iszapterhelését. Az eltávolított iszap mennyisége 136 030 m³, illetve további mintegy 54 400 m³ iszapfekű alatti homokos kavics mederanyag kerül kitermelésre.

2. Szennyezett és magas szervesanyag-tartalmú iszap eltávolítása

Az RSD alapállapot felmérés során három szakaszon került beazonosításra határérték feletti szennyezettséget tartalmazó iszap:

- 50+440-51+230 fkm,
- 47+800-48+990 fkm
- 39+495-40+245

Összességében 180 770 m³ gyengén szennyezett iszap eltávolítása történik meg az előzőekben megadott szakaszokon.

Az előzetes vizsgálatok alapján továbbá megállapítható, hogy az RSD 57+518 és 32+000 fkm szakasza között az előzőekben bemutatott mederanyag eltávolításon túl további részben ökológiai szempontból kedvezőtlen, magas szervesanyag-tartalmú, az RSD vízminőségére káros hatást gyakorló iszaptömeg halmozódott fel az évek során a mederben.

- A legfelső szakaszon	- 57+300-47+500 fkm	156 410 m ³
- Felső szakasz	- 47+500-40+000 fkm	51 900 m ³
- Középső szakasz	- 40+000-19+000 fkm	525 480 m ³

A beavatkozás során az iszap felső rétege kerül eltávolításra úgy, hogy az a mért iszapfenék felett 50 cm iszapvastagság marad a mederben. Összességben 733 790 m³ az RSD állapotára kedvezőtlen hatású iszap eltávolítása történik meg a projekt során. Az iszap kitermelése a környezetvédelmi előírások betartása mellett részben hidromechanizációs, részben vedersoros kotrási technológiával történik. Az iszap kiszikkasztása, víztelenítését követően végleges lerakóhelyre kerül, ahol elsődlegesen erdőtelepítési célú talajjavítás valósul meg. A véglegesen elhelyezési területeken további kutatási tevékenységeket végeznek az iszap tápanyag és talajjavítási célú felhasználhatóság érdekében.

3. Mellékág rehabilitáció

Az RSD mellékágaira fokozottan érvényes, hogy a vízminőség helyzete időszakosan kritikussá válik, melynek egyik oka, hogy a Ráckevei (Soroksári)- Duna-ágban több évtized alatt lerakódott a magas szervesanyag-tartalmú üledék, korlátozva a meder vízszállító képességét és erősítve az anaerob folyamatokat, tovább elindítva a mellékágak megszűnéséhez vezető szukcessziós folyamatokat.

Összességében a 23 nevesített holtágból 11 esetében kell beavatkozni. Molnár-szigeti mellékág, Sport-szigeti mellékág (holtág), Duna-szigeti mellékág (holtág), Domariba-szigeti mellékág, Cseke-szigeti mellékág, Raffás-szigeti mellékág, Sós-kás- és Cifrus-szigeti mellékág, Balabán-árok, Senki-szigeti mellékág, Szigetbecsei-holtág, Dömsödi-holtág. Nem történik olyan mellékágban beavatkozás, ahol védett élőhely, növényvilág található, illetve ahol az általános ökológiai állapota a mellékágnak megfelelő.

4. Úszóláp rehabilitáció

A soroksári Duna-ág lápi élőhelyeinek nagy része esetében a szabályozott egyenletes vízszint hatására felgyorsuló úszólápi szukcesszió tapasztalható. Az úszólápok kitettsége okán szükséges megismerni azon beavatkozási lehetőségeket, amik segítik az Úszólápok hosszú távú fennmaradását.

A projekt keretében ennek érdekében két minta terület került kijelölésre:

- Szigetszentmiklós területén az M0 híd felett, a Duna-ág jobb oldalán egy 2,3 ha nagyságú terület,
- Dunaharaszti területén a Duna-Tisza-csatorna kiágazásánál a balparti oldalon található úszóláp sziget.

5. Népjóléti árok szennyező anyag terhelés csökkentése

A terhelések csökkentésére, illetve a kedvezőtlen hatások megszüntetésére két műszaki lehetőség van. Egyik az érkező vizek részbeni átvezetése a nagy Dunába, másik a vizek kezelése és helyben tartása.

A tervezett átvezetéshez új áttemelőt kell létesíteni a Dél-pesti Szennyvíztisztító Telep elvezetéséhez és ~5 100 m hosszban, mélyvezetéssel DN 1600 vezetékkel kell kiépíteni Csepel városrész keresztezésével. A tervezett átvezetés kapacitása 4,17 m³/s, ami a 3 × -os hígításig biztosítja hígított csapadékvizek elvezetését.

A Népjóléti árok Dél-pesti Szennyvíztisztító Teleppel szemben lévő területen 16 ha-on valósítható meg egy olyan rácsműtárgy, Wetland-szűrőmező a hígított csapadékvizek kezelésére, amely a vizeket helyben tarja és megfelelő biztonságot ad az RSD számára. A területen élőnövényes szűrési technológiával történik meg a tisztított szennyvizek utótisztítása és a csapadékvizek kezelése. A terület egyben tájépítészeti elemekkel, közösségi szemléletformálásra is alkalmas az elzárt üzemi területeken kívül.

6. Dél-Pesti Szennyvíztisztító Telep fejlesztése

A telep technológia fejlesztése során az alábbi technológia elemek kapacitás bővítése, üzembiztonság növelése valósul meg:

- BIOFOR technológia egység fejlesztése a három, szerkezetileg meglévő nitrifikáló szűrők beüzemelésével
- Csurgalékvíz kezelés fejlesztése mellékáramú nitrogéneltávolítás kiépítésével
- Folyamatos eleveniszapos technológia, utóülepítő kapacitás fejlesztése

7. Beavatkozás a Dél-Pesti szennyvíztisztító telep vízgyűjtőjén

A vízgyűjtőn a csapadék vizek helybentartása és az árhullámok csillapítása érdekében az alábbi beavatkozások történnek:

- Csapadékvízgyűjtő tartály összességében ~ 6 700 m³ térfogattal
- Zöld tetők kialakítása összességében 19 280 m² tetőfelületen
- Csőtározás kialakítása a Pest-Erzsébeti főgyűjtő két pontján ~28 500 m³ térfogattal

8. Gyáli-patak

A Gyáli patak torkolata jobb oldalán kiszélesedő- majd szűkülő öböl létesítése valósul meg a tervezett ülepítő tó, ahol az érkező vízhozam függvényében a lebegtetett hordalék kiülepedése biztosított. Kis- és középvízi üzemállapotban a kialakított íves ág nyomvonala biztosítja az érkező vizek tározóba juttatását. Az ív belső oldalán kialakított sekély mélységű vízzel borított nagy felületen a kialakuló vízi növényzet segítheti a csatorna vizének szervesanyag lebontását. A tervezett mellékág (ülepítő tó, tározó) visszacsatlakozása a Gyáli csatornába – fokozatosan szűkülő keresztmetszettel- még annak torkolata előtt megtörténik. A tározó felület folyamatos vízborítottságú.

9. RSD élőhely rehabilitáció

A projekt keretében felmérésre került az RSD területéhez kapcsolódó flóra és fauna ökoszisztéma közösségek. Ennek alapján megállapításra került, hogy mind a növényi, mind az élővilág szempontjából jelentős elterjedéssel bírnak invazív, tájidegen fajok. A projekt keretében megtörténik ezek részleges gyérítése ezzel javítva az RSD ökológiai állapotát.

A mellékágak tekintetében a meder rehabilitáció mellett a mellékágak ökológia célú fejlesztése is megvalósul. Ennek keretében olyan tájrehabilitációs elemek kerülnek kialakításra, amelyek segítik az vizes élővilág életminőség javítását és a terület ökoszisztéma szolgáltatásának fejlődését. Ezek köz tartoznak a mellékágak átereszeinél kialakítandó vidra átjárók, költősziget, kétéltűek petelerakását segítő helyek, illetve halak számára ívóhelyek kialakítása a mellékágakban.

10. RSD monitoring rendszer telepítése

A projekt keretében telepítésre kerül YSI által gyártott, EXO2 típusú szonda platform, 6 + 1 db szenzorral. A mérőszonda egységek szoftveres fejlesztése alapján 5 vízminőségi paraméter folyamatos (15 percnként történő) és automatikus mérésére alkalmas. A beüzemeléssel együtt továbbá olyan szoftver (algoritmus) kerül telepítésre, amely a mért adatok alapján, valós időben vészjelzést ad le az üzemeltető felé, hogy valamilyen beavatkozás (pl. pótlólagos vízpótlás, levegőztetés stb.) szükséges.

A tervezett tevékenység közvetlen hatásterületének vélelmezett határai:

Budapest Főváros IX. kerület, Budapest Főváros XX. kerület, Budapest Főváros XXI. kerület, Budapest Főváros XXIII. kerület, Szigetszentmiklós, Taksony, Dunaharaszti, Szigethalom, Dunavarsány, Áporka, Szigetszentmárton, Kiskunlacháza, Ráckeve, Szigetbecse, Dömsöd, Tököl, Majosháza, Szigetcsép, Makád és Tass települések közigazgatási területén, a Dokumentációban körülhatárolt hatásterületen belül.

A Környezetvédelmi Hatóság az eljárás során a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 9. § (1) és (3) bekezdései szerint tartandó közmeghallgatást a veszélyhelyzet ideje alatt egyes szervezetek működésére vonatkozó, továbbá egyes közigazgatási eljárási szabályok megállapításáról szóló 146/2023. (IV. 27.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján az érintettek személyes megjelenése nélkül tartja meg.

A Környezetvédelmi Hatóság tájékoztatja az érintett nyilvánosságot, hogy észrevételeiket és kérdéseiket 2023. október 26. napjáig írásban tehetik meg a zoldhatosag@pest.gov.hu címen, vagy megküldhetik postai úton a 1072 Budapest, Nagy Diófa utca 10-12. címre.

A benyújtott Dokumentáció elérésével kapcsolatban a Környezetvédelmi Hatóságnál, valamint Budapest Főváros IX. kerület, Budapest Főváros XX. kerület, Budapest Főváros XXI. kerület, Budapest Főváros XXIII. kerület, Szigetszentmiklós, Taksony, Dunaharaszti, Szigethalom, Dunavarsány, Áporka,

Szigetszentmárton, Kiskunlacháza, Ráckeve, Szigetbecse, Dömsöd, Tököl, Majosháza, Szigetcsép, Makád és Tass önkormányzatainál lehet érdeklődni.

A Dokumentáció közzétételének és a betekintési lehetőség biztosításának időtartama legalább **harminc nap.**

Tájékoztatásul közlöm, hogy a Környezetvédelmi Hatóságnak az eljárást lezáró határozatában az alábbi döntései lehetnek:

- kiadja a tevékenység gyakorlásához szükséges környezetvédelmi engedélyt,
- ha a környezeti hatásvizsgálat során a tevékenység környezetvédelmi engedélyezését kizáró ok merül fel, határozatában e tény rögzítése mellett megállapítja, hogy az adott tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható, ezért a kérelmet elutasítja.

A Környezetvédelmi Hatóság a közleményt hivatalában, valamint honlapján közzéteszi.

Az elektronikus úton közzétett kérelem és mellékletei az alábbi elektronikus elérési útvonalon érhetőek el:

A www.kormanyhivatalok.hu oldalon Pest Vármegye kiválasztását követően a dokumentumok, nyomtatványok gombra kattintva a szabadszöveges keresés alkalmazásával a KEO-47521-1-2023 szövegrészletre történő rákereséssel.

Az érintettek a Dokumentációba, illetve az ügy egyéb irataiba a Környezetvédelmi Hatóság Zöld Pont Irodájában (1072 Budapest, Nagy Diófa utca 10-12.) előre egyeztetett időpontban és ügyfélfogadási időben betekinthetnek.